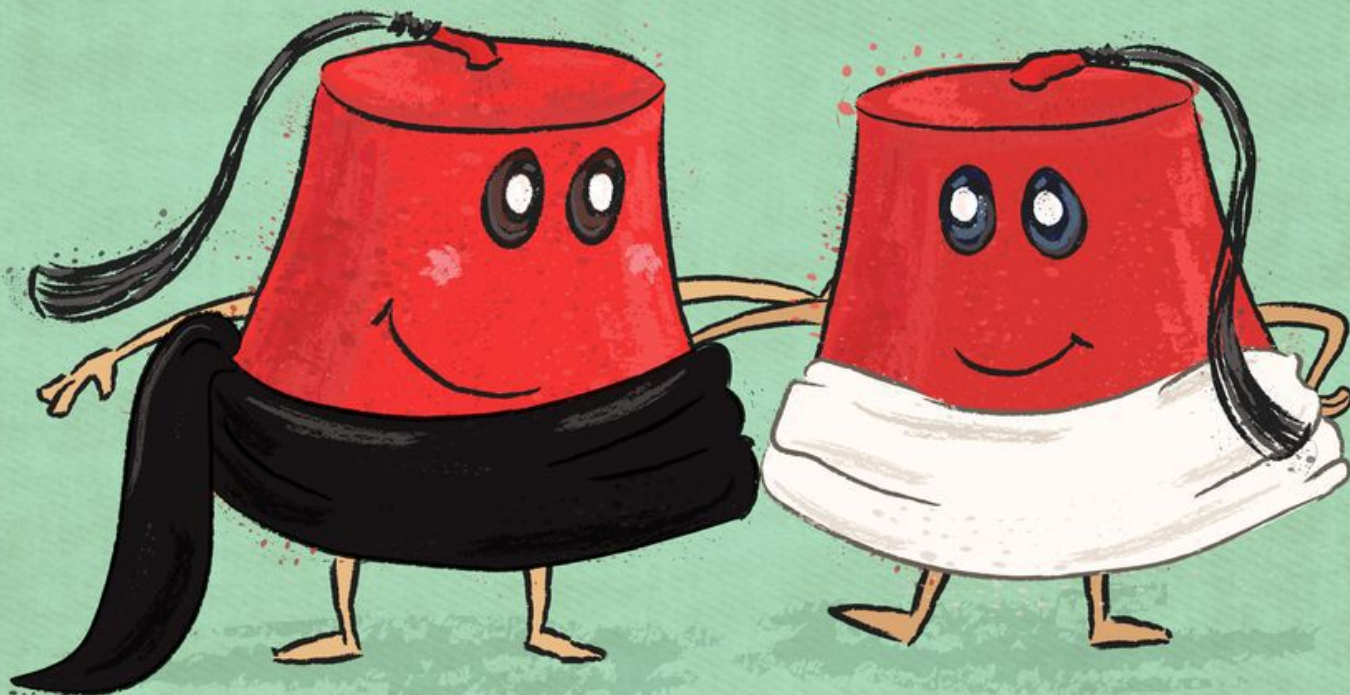

Θεοδώρα Κολυπέρα

Τα αντικείμενα...“μιλούν”

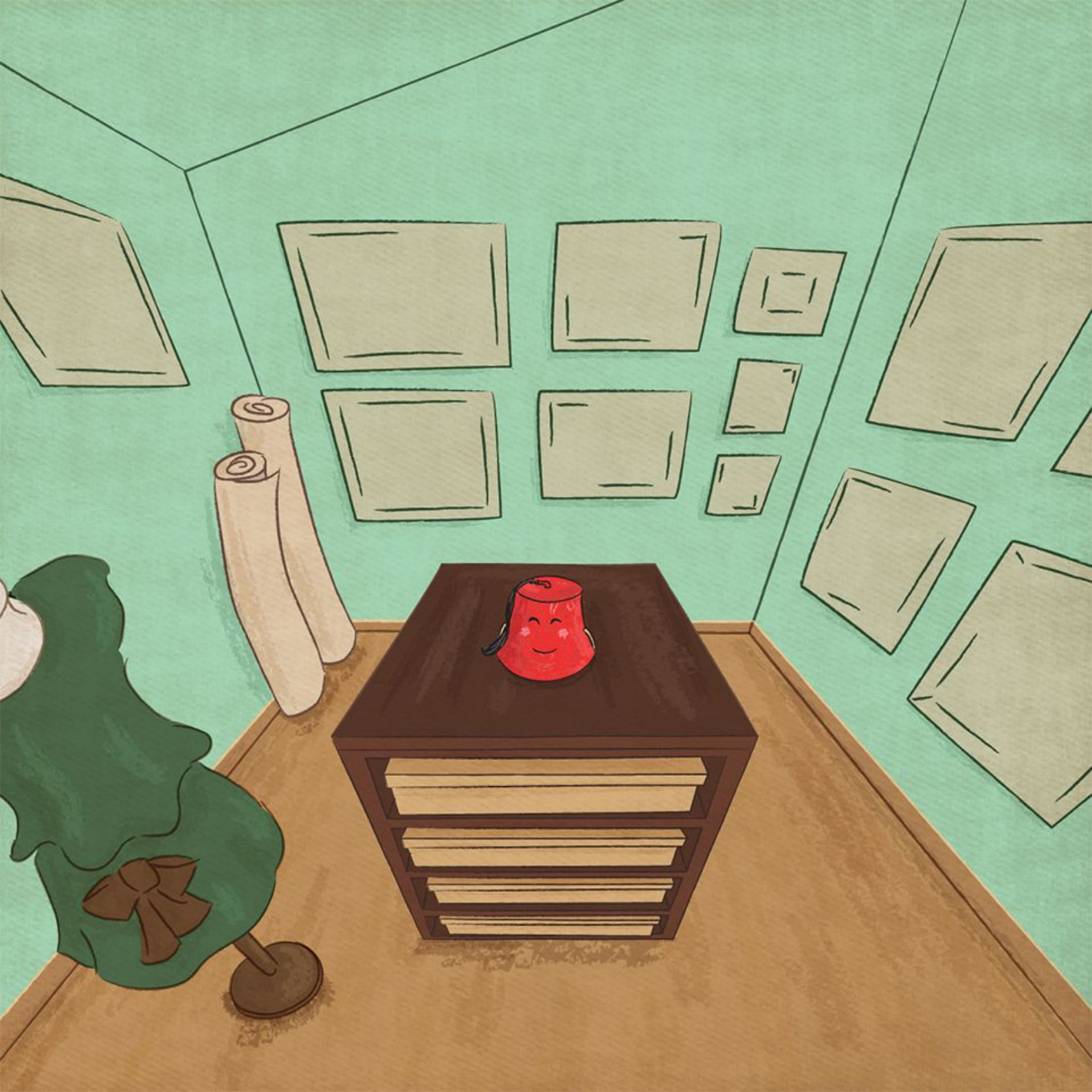
Το Φέσι

Όλα ήταν έτοιμα για την αυριανή περιοδική έκθεση στο μουσείο. Η μουσειολόγος, άνοιξε την πόρτα της αποθήκης, πλησίασε τη γωνιά με τα καπέλα και τις καπελοθήκες, πήρε το κόκκινο κυλινδρικό καπέλο στα χέρια της και το τοποθέτησε στο ξύλινο τραπέζι.

- Ωραία βρήκαμε και το φέσι, αύριο θα πάρει τη θέση του στην έκθεση, μονολόγησε και έβαλε ένα σημάδι στη λίστα που κρατούσε.

Είχε έρθει η ώρα, που το κόκκινο φέσι θα έβγαινε από την αποθήκη και θα μπορούσε να διηγηθεί την ιστορία του. Η χαρά του ήταν απερίγραπτη!

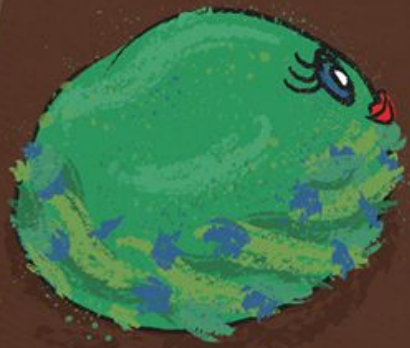

Μόλις τα φώτα του μουσείου έσβησαν, όλα τα καπέλα βγήκαν από τις καπελοθήκες τους για να συγχαρούν το φέσι.

Βλέπετε, όλα τα αντικείμενα του μουσείου περίμεναν καρτερικά αυτήν ακριβώς τη στιγμή. Τη στιγμή, που θα έβγαιναν από την αποθήκη και θα έπαιρναν τη θέση τους σε μια αστραφτερή γυάλινη προθήκη.

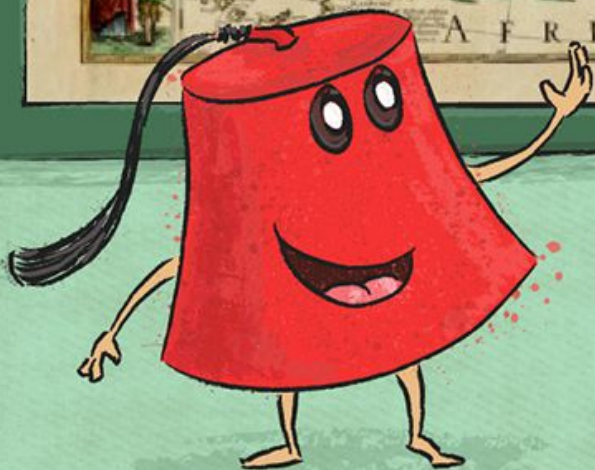
- Συγχαρητήρια φέσι!, είπε το γυναικείο κομψό καπέλο του 1960. Άραγε, τι ιστορίες έχεις να διηγηθείς εσύ στους ανθρώπους;

-Α!! έχω πάρα πολλές ιστορίες να διηγηθώ, αποκρίθηκε το φέσι. Τα μάτια μου είδαν πολλά και τα αυτιά μου άκουσαν περισσότερα. Μην ξεχνάτε ότι εγώ είμαι περίπου 130 χρονών.

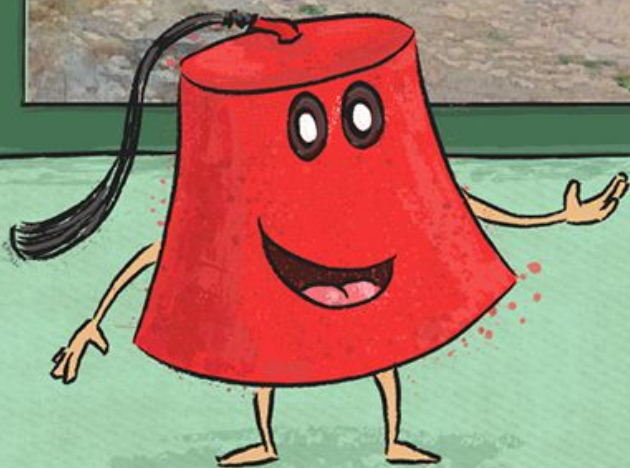

- Αλήθεια φέσι, γεννήθηκες εδώ στην Κύπρο ή έρχεσαι από κάπου μακριά, ρώτησε γεμάτο απορία το καφέ μπερέ του 1950.

- Όλα ξεκίνησαν από την πόλη Φέζ, στο Μαρόκο. Από εκεί πήρα και το όνομα μου. Εγώ όμως, δεν έρχομαι από εκεί, γεννήθηκα στην Κύπρο, το 1890, στο εργαστήρι του Μάστρε Παναή στην οδό Ερμού, στη Λευκωσία. Εκείνος με κατασκεύασε, ακόμα θυμάμαι το χάλκινο καλούπι μου.

Περίμενα για μέρες στο ψηλό μου ράφι μέχρι κάποιος να με αγοράσει. Από το παράθυρο του εργαστηρίου, έβλεπα υπέροχες εικόνες. Άνθρωποι, να κάνουν τις Κυριακάτικες βόλτες τους χριστιανοί, μουσουλμάνοι αλλά και Ευρωπαίοι, ζωγράφοι και επιστήμονες. Περισσότερο από όλα θυμάμαι το παζάρι. Κόσμος, φασαρία, φωνές και γέλια γέμιζαν την οδό Ερμού.

Μια μέρα λοιπόν, μπήκε μέσα στο εργαστήρι ένας ευγενικός κύριος και ζήτησε από τον Μάστρε Παναή να με κατεβάσει από εκείνο το ψηλό ράφι.

- Αυτό το φέσι θα ήθελα παρακαλώ, είπε ο κύριος Χαμπής.

- Με κράτησε στα χέρια του και αφού με περιεργάστηκε για λίγα λεπτά, τύλιξε ένα μαύρο μαντήλι γύρω μου και με τοποθέτησε προσεκτικά στο κεφάλι του. Είχε έρθει η ώρα που θα καμάριωνα και εγώ από ψηλά και θα ανέμιζε όλο χάρη η μαύρη μου φούντα στις Κυριακάτικες βόλτες.

- Γιατί τύλιξε γύρω σου ένα μαύρο μαντήλι, ρώτησε το μαύρο ψηλό ευρωπαϊκό καπέλο του 19ου αιώνα.

- Μα ναι, ξέχασα να σας πω... Οι άνθρωποι, τον 19ο αιώνα στην Κύπρο, ξεχώριζαν από τα χρώματα που φορούσαν. Οι χριστιανοί φορούσαν κυρίως σκούρα χρώματα ενώ οι μουσουλμάνοι λευκά, πολύχρωμα και ζωηρά. Για παράδειγμα, ένας φίλος μου είχε άσπρο μαντήλι γύρω του, ανήκε στον Αχμέτ, ήταν μουσουλμάνος και τον συναντούσα πολύ συχνά στον καφενέ του χωριού. Εγώ όλη μου τη ζωή είχα ένα μαύρο μαντήλι τυλιγμένο γύρω μου.

- Και πότε σταμάτησαν να σε φορούν, ρώτησε το γυναικείο μωβ ευρωπαϊκό καπέλο του 1950.

- Ήταν το 1920 περίπου, η μόδα άλλαξε βλέπετε και άνοιξαν τα πρώτα καταστήματα που πουλούσαν καπέλα.

Μια μέρα λοιπόν, σε μια από τις Κυριακάτικες βόλτες μας στην οδό Λήδρας, ο κύριος Χαμπής σταμάτησε έξω από ένα κατάστημα με μια μεγάλη επιγραφή «ΠΙΛΟΠΟΙΕΙΟΝ».

Δεν είχα ιδέα τι σημαίνει αυτό. Πρώτη φορά έβλεπα μια τέτοια επιγραφή.

Μπήκαμε μέσα και τι να δω... Ράφια γεμάτα μοντέρνα καπέλα. Ο κύριος Χαμπής καλημέρισε τον υπάλληλο του πιλοποιείου και του ζήτησε να κατεβάσει από το ράφι τη γκρι ρεπούμπλικα. Είχα καταλάβει πως δεν με είχε ανάγκη πια. Η μόδα και η εποχή είχαν αλλάξει.

Έτσι και έγινε, όταν επιστρέψαμε στο σπίτι, ξετύλιξε το μαύρο μαντήλι και με φύλαξε προσεκτικά σε ένα ξύλινο μπαούλο με άλλα αντικείμενα που δεν χρησιμοποιούσε πια. Τη θέση μου όπως καταλαβαίνετε είχε πάρει η μοντέρνα ρεπούμπλικα που μόλις είχε αγοράσει.

A stylized illustration of a building facade. The background is a textured, light brown color. In the center, a white rectangular sign is mounted on the wall, featuring the Greek word 'ΠΙΛΟΠΟΙΕΙΟΝ' in bold, black, serif capital letters. Above the sign, there are two windows: one on the left with green shutters and one on the right with a grid pattern. Below the sign, there is another window with green shutters on the left and a green door on the right. The entire scene is framed by simple black outlines.

- Και στο μουσείο πως βρέθηκαν, πετάχτηκε το ψάθινο καπέλο του 1940.

- Μετά από πολλά χρόνια, το 2014, άκουσα το μπαούλο μου να ανοίγει ξανά και μια γυναικεία φωνή να ζητάει να μεταφέρουν το μπαούλο με τα αντικείμενα στο μουσείο. Ήταν η εγγονή του Μάστρε Χαμπή... Αχ πως πέρασαν τα χρόνια!!! Εκεί, είπε τα αντικείμενα θα προστατευτούν και θα συντηρηθούν.

Όταν φτάσαμε στο μουσείο, η μουσειολόγος μας έβγαλε προσεκτικά από το μπαούλο και μας τοποθέτησε στην αποθήκη μέχρι τη στιγμή που θα περνάμε τη θέση μας στην έκθεση του μουσείου.

Ο ήχος από τα κλειδιά της αποθήκης ακούστηκε, όλα τα καπέλα μπήκαν γρήγορα στις καπελοθήκες τους και το φέσι έμεινε μόνο του να καμαρώνει στο ξύλινο τραπέζι.

Η μουσειολόγος κρατώντας ένα μαύρο μαντήλι, πήρε στα χέρια της το φέσι, το τύλιξε γύρω του και είπε, ήρθε η ώρα να μπει και το τελευταίο κομμάτι στην έκθεση.

Το φέσι, ήταν ευτυχισμένο!

Θα ξαναφορούσε το μαύρο του μαντήλι, θα καμάρωνε ξανά από ψηλά και θα μοιραζόταν τις ιστορίες του με όλους τους επισκέπτες.

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Έκθεμα: Μουσειακό αντικείμενο που εκτίθεται ή φυλάσσεται στο μουσείο

Έκθεση: Παρουσίαση αντικειμένων ή έργων τέχνης σε ειδικό χώρο

Καλούπι: Κατασκευή ή εξάρτημα το οποίο χρησιμοποιείται για να χυθεί μέσα σε αυτό ένα ρευστό υλικό, να πήξει εκεί μέσα, ώστε να πάρει το συγκεκριμένο σχήμα για το οποίο σχεδιάστηκε, και μετά να αφαιρεθεί.

Μουσειολογία: Η επιστήμη που μελέτα τα μουσεία

Μουσειολόγος: Αυτός που έχει ως αντικείμενο την οργάνωση, τη λειτουργία και τη διαχείριση των μουσείων

Μπερέ: Είδος μαλακού καπέλου, το οποίο συνήθως φοριέται λίγο στραβά

Περιοδική έκθεση: Προσωρινή, για μικρό χρονικό διάστημα παρουσίαση αντικειμένων ή έργων τέχνης.

Πιλοποιείο: Κατάστημα που φτιάχνει καπέλα (αρχαία ελληνικά - Πίλος = Κάλυμμα κεφαλής / καπέλο)

Προθήκη: Έπιπλο με γυάλινο σκέπασμα ή γυάλινη τη μια πλευρά, που χρησιμεύει για να εκτίθενται μέσα σ' αυτό πολύτιμα αντικείμενα

Ρεπούμπλικα: Αντρικό καπέλο από ύφασμα σαν τσόχα με φαρδύ γείσο

Φέσι: Είδος καλύμματος της κεφαλής σε κυλινδρικό σχήμα, επίπεδη κορυφή και χωρίς γείσο, φτιαγμένο από μαλλί (τσόχα ή κιλίμι) και το οποίο φέρει φούντα.

Τα αντικείμενα... μιλούν; Φυσικά!!! και μπορούν να διηγηθούν υπέροχες ιστορίες.

Αρκεί να τα ρωτήσουμε...

